

Advies van 15 november 2012

De Klachtencommissie voor seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland (rechtsopvolger van de Beoordelings- en Adviescommissie van de kerkelijke rechtspersoon Hulp en Recht), verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van seksueel misbruik (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[Naam],

geboren op [Datum],

wonende te [Plaats],

hierna te noemen: klager,

juridisch adviseur: mr. A.W.E.S. van Duyneveldt-Franken, advocaat te Leiden,

tegen:

[Naam]

geboren op [Datum], overleden op [Datum],

de persoon over wie geklaagd wordt,

hierna ook te noemen: aangeklaagde,

tijdens zijn leven lid van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen.

1. De procedure

1.1. Het klaagschrift met bijlagen is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 13 april 2012. Op 4 juli 2012 is bij de griffie een inhoudelijke reactie op het klaagschrift ingekomen van broeder [Naam] van de Congregatie, toenmalig provinciaal Overste van de Congregatie.

1.2. Op 25 oktober 2012 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden, waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen met zijn dochter [Naam]. Klager heeft zijn standpunt toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Van Duyneveldt-Franken voornoemd.

Namens de Congregatie zijn, in verband met het overlijden van broeder [Naam], verschenen de broeders [Naam] en [Naam].

2. De klacht

2.1. Klager verbleef van [Jaar], hij was toen vijf jaar oud, tot [Jaar] op het internaat [Naam] in [Plaats] (hierna: 'het internaat'). Klager kwam eerst bij de zusters. Klager had veel heimwee, hij miste zijn zussen die in een internaat in [Plaats] waren geplaatst. Twee broers van klager werden ook op het internaat geplaatst, maar omdat er één jonger en één ouder was dan klager werden zij in een andere groep geplaatst. Klager had daarom ook met hen weinig

tot geen contact. Klager vond dat heel erg. Bovendien was hij bang voor de zusters op het internaat. Zo was er een zuster die door klager uitgebraakt eten terug in zijn mond propte. Soms ging klager met zijn broers en zussen naar huis. Klager wilde dan niet terug naar het internaat en deed alsof hij ziek was zodat hij langer bij zijn ouders kon blijven. Maar na een paar dagen of een week moest hij alsnog terug.

2.2. Op zesjarige leeftijd ging klager naar de broeders (groep 1). Klager werd door één van de daar werkzame groepsleiders - meneer [Naam], ook wel '[Naam]'genoemd, die groep 3 leidde - geregeld met een stok geslagen. Ook sleurde [Naam] klager eens aan zijn oor mee. Klager was mede daardoor steeds bang en op zijn hoede.

Op achtjarige leeftijd kwam aangeklaagde in groep 3. Aangeklaagde en [Naam] waren de groepsleiders. Aangeklaagde nam klager vaker op schoot. Bij één van die keren voelde klager, toen hij ging verzitten, iets hards. Aangeklaagde had toen, zo heeft klager achteraf begrepen, een erectie.

Aangeklaagde kwam ook 's nachts op de slaapzaal waar onder meer klager sliep. Aangeklaagde begon op enig moment onder de deken met zijn hand aan de geslachtsdelen van klager te voelen. Klager probeerde het te voorkomen, maar dat lukte hem niet. Dit is jarenlang gebeurd, het stopte pas toen klager en zijn broers zijn overgeplaatst.

Klager plaste 's nachts geregeld in bed. Om straf te vermijden, probeerde klager dit te verbergen.

Eens per week gingen de kinderen in een groot bad. Klager voelde zich dusdanig ellendig dat hij eens heeft geprobeerd zich te verdrinken in het bad. Klager was toen negen of tien jaar oud.

2.3. Klager heeft op enig moment zijn vader op de hoogte gebracht van het feit dat hij door [Naam] werd geslagen met een stok. De vader van klager heeft daarover gesproken met [Naam]. Het gerucht ging later dat de vader van klager [Naam] had geslagen. Kort daarna zijn klager en zijn broers overgeplaatst naar het internaat [Naam] in [Plaats] en [Plaats]. Klager weet niet of de overplaatsing verband houdt met het feit dat hij zijn vader heeft verteld over het door [Naam] gebruikte fysieke geweld.

Op [Naam] ging het klager niet veel beter. Het misbruik was door zijn overplaatsing wel gestopt, maar klager had nog meer heimwee vanwege de afstand tot zijn ouders en het feit dat er Limburgs werd gesproken. Ook mocht klager op [Naam] nauwelijks naar buiten. Klager wilde weglopen, maar men dreigde hem dan in het zogenaamde Gevangenpoortje op te sluiten.

Op 14-jarige leeftijd werden klager en zijn broers overgeplaatst naar een ander tehuis in Limburg. Ongeveer een jaar later is klager daar weggelopen. De Kinderbescherming zei klager dat hij terug moest en zich moest melden bij de directeur van de betreffende instelling. Klager heeft dat gedaan en heeft zijn spullen en zijn jongere broertje opgehaald. Vanaf dat moment heeft klager thuis gewoond.

2.4. De ervaringen in zijn jeugd hebben een grote invloed gehad op klagers leven. Klager heeft lange tijd bij [Naam] gewerkt in de Rotterdamse haven. In [Jaar] is klager gedeeltelijk afgekeurd vanwege, kort gezegd, stressklachten. Klager is gedeeltelijk arbeidsongeschikt verklaard en ontvangt een WAO-uitkering. Voor het overige is klager werkloos. Klager is het

werken in de haven gewend. Hij omschrijft zichzelf als een 'rouwdouwer', hij kan niet aarden in een kantoorbaan.

Door het thuiszitten is klager begonnen cocaïne en alcohol te gebruiken. Klager is daaraan verslaafd geweest. Inmiddels is klager afgekickt.

Klager heeft al zijn hele leven last van woede-aanvallen. Zijn vrouw en dochter hebben daaronder te lijden. Inmiddels zijn de woede-aanvallen, mede als gevolg van een behandeling door een psycholoog, minder talrijk. Klager heeft echter geen financiële middelen om de therapie voort te zetten. Klager heeft voorts diverse perioden van ernstige depressie doorgemaakt. Klager gebruikt veel medicijnen om het leven draaglijk te maken. Tenslotte heeft klager grote problemen om autoriteit te accepteren. Hij is twee keer opgesloten vanwege het slaan van een politieagent.

2.6. Klager wil deze periode van zijn leven afsluiten en verwerken. Erkenning van het misbruik zou hierbij een eerste stap zijn.

3. Het verweer

Aangeklaagde is overleden en kan geen weerwoord geven. De toenmalig provinciaal heeft in zijn reactie gesteld dat geen aanwijzingen zijn gevonden voor mogelijk seksueel misbruik van klager door aangeklaagde. De Congregatie is bekend met de eerder tegen aangeklaagde gegrond verklaarde klachten van een aantal andere klagers. Mede gelet daarop heeft de Congregatie niet de behoefte om het relaas van klager te betwijfelen. Wel wordt opgemerkt dat de beschrijving door klager van het misbruik verschilt van de beschrijving in de gegrond verklaarde klachten. Met betrekking tot hetgeen klager stelt te hebben gevoeld toen hij bij aangeklaagde op schoot zat, stelt de Congregatie dat niet kan worden vastgesteld of inderdaad sprake was een erectie bij aangeklaagde.

4. De beoordeling

4.1. Van toepassing is de Procedure. Volgens artikel 1.3. van de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of de dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. De Klachtencommissie komt tot het oordeel dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van artikel 1.3 van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer vijftig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben afgespeeld. Alleen al door het overlijden van aangeklaagde zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. Het gaat dan om het éénmaal op schoot nemen van klager door aangeklaagde terwijl aangeklaagde een erectie had. Daarnaast gaat het om het betasten van de geslachtsdelen van klager door aangeklaagde 's nachts wanneer klager in bed lag. Dit is gedurende een periode van ongeveer twee jaar geregeld voorgekomen.

4.4. De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt door de authentieke wijze waarop en de details waarmee klager zijn verhaal heeft verteld. Daarnaast zijn er de tegen aangeklaagde gegrond verklaarde klachten van de heer [Naam] (zaaknummer 2011T426), de heer [Naam] (zaaknummer 2010T045), de heer [Naam] (zaaknummer 2010T107[3]) en de heer [Naam] (zaaknummer 2011T589[1]).

4.5. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met gebruikmaking van misbruik van gezag en in een afhankelijkheidssituatie hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van de aanvang van het misbruik pas acht jaar oud.

4.6. Gelet op het feit dat aangeklaagde is overleden kunnen tegen hem geen maatregelen meer worden genomen. Daarom zal de Klachtencommissie zich bij haar advisering richten op de vermindering van het leed dat klager is aangedaan, in het bijzonder door de Overste van de Congregatie te adviseren klager financieel in staat te stellen zijn therapie voort te zetten.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de Overste van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen de klacht gegrond te verklaren en al datgene te doen wat mogelijk is om te komen tot een vermindering van het leed van klager, in het bijzonder door klager financieel in staat te stellen zijn therapie voort te zetten.

Dit advies is vastgesteld op 15 november 2012 door mr. P.A.M. Hendriks, voorzitter, drs. A.M. van Beelen en mr. A.M.T. Denekamp-Mulder, leden, bijgestaan door mr. M.J.C. van Leeuwen, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager en de (gemachtigde van de) kerkelijke gezagsdrager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan de Overste van de Congregatie van de Broeders van de Christelijke Scholen en aan klager verzonden.

Op grond van artikel 21.1 van de Procedure stelt de Overste binnen dertig dagen na ontvangst van dit advies klager schriftelijk en gemotiveerd op de hoogte van de beslissing die hij naar aanleiding van dit advies geeft genomen.

Op grond van artikel 21.3 van de Procedure geeft de Overste daarbij de mogelijkheden van bezwaar en beroep aan.

Op grond van artikel 21.4 van de Procedure ontvangt de Klachtencommissie een afschrift van de beslissing van de Overste.